

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์

การประเมินผลสัมฤทธิ์ โครงการประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด
กรณีศึกษา จังหวัดสงขลา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากอำเภอเมืองสงขลา ปรากฏผลการ
วิเคราะห์ ดังนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ การดำเนินงานของวิทยากรกระบวนการ (ครู ก.)

๑. ผลการดำเนินงานของวิทยากรกระบวนการ (ครู ก.) ที่มีต่อการทำงานของ
เจ้าหน้าที่ศูนย์พลังแผ่นดิน (ครู ข.) และผู้ประสานพลังแผ่นดิน

ครู ก. คือ วิทยากรกระบวนการ ซึ่งเป็นบุคลากรระดับอำเภอ เช่น ปลัดอำเภอ
สาธารณสุข เป็นต้น ที่ได้รับการคัดเลือกจากอำเภอ ให้เข้ารับการอบรมตามโครงการ
ประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด เมื่อได้รับการอบรมแล้วจะต้องนำไปขยายผล โดย
จัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อจัดให้มีครู ข. ซึ่งจะเป็นแกนนำระดับตำบลหรือเทศบาลแห่งละ
๓๐ คน และร่วมกับครู ข. ในการจัดให้มีผู้ประสานพลังแผ่นดิน (ปพส.) ระดับหมู่บ้านอีก
หมู่บ้านละ ๒๕ คน เพื่อร่วมกันเป็นผู้ปฏิบัติงานประสานพลังแผ่นดิน เพื่อเอาชนะยาเสพติด
ในเขตอำเภอนั้น ๆ ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดบทบาทของครู ก. ไว้ดังนี้

๑) ร่วมกับเจ้าหน้าที่ศูนย์พลังแผ่นดินระดับตำบล/เทศบาล (ครู ข.)
ดำเนินการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ประสานพลังแผ่นดินในทุกหมู่บ้าน

๒) ติดตามแนะนำ และส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ประสานพลังแผ่นดิน ฯ ใน
ระดับหมู่บ้านดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชนเพื่อเอาชนะยาเสพติดอย่าง
ยั่งยืน

๓) เป็นวิทยากรประจำจังหวัด/อำเภอ ในการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาท
หน้าที่ของผู้ประสานพลังแผ่นดิน ฯ ให้มีความรู้ความเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้จริง
เกี่ยวกับ

(๑) การป้องกันยาเสพติดในกลุ่มผู้มีโอกาสไปใช้ยาเสพติด

(๒) การติดตามดูแล ผู้ติด/ผู้เสพ ที่ผ่านการอบรมและกลับคืนสู่หมู่บ้าน/ชุมชน ให้สามารถลดละเลิกยาเสพติดได้อย่างเด็ดขาด

(๓) การติดตามผู้ผ่านการอบรมโครงการทำความดีเพื่อแผ่นดิน

(๔) ปฏิบัติการด้านการข่าว การเฝ้าระวังพื้นที่ เพื่อค้นหาผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

(๕) การสร้างหมู่บ้าน / ชุมชนเข้มแข็ง และการรณรงค์จัดตั้งชมรม

To Be Number One ในหมู่บ้าน / ชุมชน

จะเห็นได้ว่า ครู ก. จะต้องปฏิบัติงานประสานและร่วมกับ ครู ข. เพื่อสนับสนุนผู้ประสานพลังแผ่นดิน ฯ ในการเอาชนะยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ

จากการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลและสัมภาษณ์เจาะลึก พบว่า ในพื้นที่ อำเภอเมืองสงขลา ครู ก. ปฏิบัติงานอย่างเข้มแข็ง ดังข้อมูลจากกำนัน ครู ข. และบุคคลอื่น ๆ ต่อไปนี้

“ทำจริงลงพื้นที่จริง ไม่ขาดตอน พุดจริงทำจริง ผู้ประสาน มีปัญหาปรึกษาท่านได้” (HVB ๓)

“ดูแลดี มีนายอำเภอ ..... ปลัด..... ออกตรวจท้องถื่นร่วมกับ กำนัน ปพส. เป็นเดือน” (HTB ๓)

“ทำร่วมกับครู ก. ร่วมประชุม ปรึกษาหารือระดับอำเภอ ระดับตำบล ประชุม อบต. สายตรวจ กำนัน ปลัดเข้าไปชี้แจง เข้าไปร่วมทำประชาชนให้ผ่าน ๘๕% เข้าไปแจ้งนายบ้าน เตรียมครู ข. เข้าไปชี้แจงชาวบ้านเรื่องโทษภัย รวบรวมรายชื่อผู้เสพ ประชาชนให้ความร่วมมือในการให้รายชื่อ และมีการกลั่นกรอง เพื่อไม่ให้มีการกลั่นแกล้ง ให้คนที่น่าเชื่อถือได้ในหมู่บ้าน เข้าไปบอกผู้เสพให้มารายงานตัว มีจำนวน ๑๑ คน เข้ามารายงานตัวด้วยความสมัครใจ ให้ไปตรวจที่ศูนย์ ยาเสพติด เพื่อให้แพทย์ยืนยันพบมีเสวกัญชา ให้บำบัดถอนพิษ นัด ๑ ครั้ง / อาทิตย์ ครบ ๓ อาทิตย์ ถ้าไม่พบก็จบ แล้วหลังจากนั้น” (TSB ๑.๗)

“วันก่อนจัดประชุมกัน ๒-๓ รอบ ประชุมเรื่อย ๆ เวียนกันเดือนละ หมู่บ้าน ๆ ละ ๑ ครั้ง เชิญชาวบ้านเข้าร่วม “ (COB ๒.๑)

“ครู ก. คือ มีปลัดอำเภอ ๔-๕ คน ครู ก. อบรมให้ครู ข. มีการ ประเมินผลกับผู้นำชุมชน มีการทำโครงการจัดประชุม...” (TSB ๓.๗)

“ทั้งปลัดและนายอำเภอทำงานดีมาก ทำงานเข้มแข็ง ตั้งแต่ทำงานมาชุด นี้เก่งมาก ยอมรับเพราะทำจริงจริง รักลูกน้อง และมีการติดตามผล” (COC ๕.๓)

๒. ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานโครงการประสานพลังแผ่นดินของครู ก. และเจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานพลังแผ่นดิน ผลการวิเคราะห์ พบว่า

บุคลากรไม่ครบตามเป้าหมาย เนื่องจากครู ก. มีการย้ายไปรับตำแหน่งที่อื่น เหลือเพียง ๒-๓ คน ทำให้ต้องทำงานมากขึ้น ผู้ที่รับผิดชอบมาก คือ ปลัดป้องกันและ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข

งบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอ ในการจัดอบรมแก่ ครู ข. และผู้ประสาน พลังแผ่นดินไม่เพียงพอจึงทำได้จำกัด บางครั้งต้องอาศัยงบประมาณจากผู้เข้ารับการ ประชุมอบรม คือ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ที่ว่า

“กิจกรรมอำเภอทำอยู่ แต่บไม่เพียงพอ ชาวบ้านต้องช่วยตนเองด้วย” (TF)

“ไม่มีงบประมาณ อย่างน้อยเชิญเขามาจำนวนมาก ๆ ต้องเลี้ยงน้ำเขา ต้องเอาบางส่วนมาจากกำนันก็ไม่เพียงพอ” (TF)

ระยะเวลาในการดำเนินงานน้อยและเร่งรัดเกินไป เนื่องจากเป็นโครงการเร่งรัดให้ ทันตามเวลาที่กำหนด ดังคำกล่าวที่ว่า

“ทำตามคำสั่ง เจ้าหน้าที่ทำกันเร่ง-ค้ำ” (COA)

“... ปัญหาที่มีคือการให้ทำอะไร ไม่ค่อยแจ้งให้ทราบล่วงหน้า” (PPB ๒.๑)

“การแข่งขานวสารมักจะทำอย่างกะทันหันเกินไป ทำให้ไม่มีเวลาในการเตรียมตัว” (COB ๕.๖)

“ทำอย่างเร่งรีบ เวลานั้น” (COB ๒.๑)

หลักสูตรการอบรมไม่สมบูรณ์ ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ไม่เต็มที่ และขาดเอกสารประกอบการปฏิบัติงาน ดังคำกล่าวของครู ก. จากการสัมภาษณ์ว่า

“วิทยากรบางท่านพูดนอกประเด็น ไม่สามารถนำไปใช้ในเรื่องยาเสพติดได้” (TF)

“ได้ความรู้น้อย เอกสารก็น้อย ต้องไขว่คว้าหาเอาเอง” (TF)

“หลักสูตรยังไม่เหมาะสม ควรจะต้องปรับปรุงในบางส่วนเทคนิคของวิทยากรผู้ให้การอบรมดี แต่ในส่วนของเนื้อหาไม่น่าสนใจ ไม่จูงใจซ้ำซากกับที่เคยอบรมมาแล้ว” (TF)

ขาดความร่วมมือจากครู ข. ในการดำเนินการในแต่ละพื้นที่ ดังคำกล่าวจากการสัมภาษณ์เจาะลึก ที่ว่า

“คิดว่าไม่ค่อยได้ผล เพราะว่าตัวแทนของตำบล ไม่มีสิ่งใดที่จะบังคับควบคุมให้เขารับผิดชอบดำเนินการทำงานของครู ข. บางคนไม่เต็มใจทำงานและไม่มีจิตสำนึกมากนัก” (TF)

๔.๒ ผลการวิเคราะห์เรื่อง การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ศูนย์พลังแผ่นดิน (ครู ข.) ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้ประสานพลังแผ่นดิน

การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ศูนย์พลังแผ่นดิน (ครู ข.) ตามเอกสารการมอบภารกิจให้วิทยากร กระบวนการ ตามโครงการประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด (หนังสือที่ ๒๑๑.๐๓๑๑.๓๕ ว ๒๐๓๒) กระทรวงมหาดไทย ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๖ พบว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์พลังแผ่นดิน (ครู ข.) จะได้รับการอบรมตามแผนปฏิบัติการให้

ทำงานร่วมกับวิทยาการกระบวนการ (ครู ก.) และผู้ประสานพลังแผ่นดินติดตาม แนะนำ และส่งเสริมให้ผู้ประสานพลังแผ่นดิน ฯ เอาชนะยาเสพติด ดำเนินงานชุมชนเข้มแข็ง เพื่อเอาชนะปัญหาเสพติดอย่างถาวร

๑. ผลต่อผู้ประสานพลังแผ่นดิน

จากการสนทนากลุ่ม พบว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์พลังแผ่นดิน (ครู ข.) ได้ดำเนินการร่วมและให้การสนับสนุนผู้ประสานพลังแผ่นดินฯ ในการปฏิบัติงานในพื้นที่ ทั้ง ๓ ระดับอย่างจริงจัง ดังข้อความจากกสนทนา ดังต่อไปนี้

“การทำงานเปิดกว้างมาก สามารถแจ้งเหตุทางโทรศัพท์และอื่น ๆ ได้ดีมาก” (COB ๒.๑)

“มีการวางแผนตั้งด่านตรวจ เช็กข้อมูล ตรวจเวร คั่นรถ โดยมีตำรวจร่วมด้วย” (COA ๓.๒)

“ประสานงานกันบ่อย ติดตามผลดี ....” (COC ๒.๑)

“พอใจ ทำงานให้ประสานตลอด” (COB ๑.๘)

“มีการลงพื้นที่ทำงานร่วมกับประชาชน ให้ข้อมูลต่าง ๆ และเข้าร่วมประชุม มีปัญหาใดก็แจ้งให้ทราบ” (COA ๒.๕)

“มีการทำประชาคมในหมู่บ้าน ได้รายชื่อก็ส่งไปบ้นัก ถ้า มีอยู่ก็จะประสานติดตามให้ เขานำบ้นักที่อนามัย” (TSC ๒.๒)

“ครู ข. ก็พาหีบไปเอาข้อมูล ให้เรามีเรื่องไหน(อะไร) ก็ใส่ลงในหีบ” (PPB ๔.๒)

“ทำร่วมกับครู ก. ร่วมประชุม ปรีกษาหารือระดับอำเภอ ระดับตำบล ประชุม อบต. สายตรวจ กำนัน ปลัดเข้าไปชี้แจง เข้าไปร่วมทำประชาชน เข้าไปแจ้งนายบ้าน เตรียมครู ข. เข้าไปชี้แจงชาวบ้านเรื่องโทษภัย รวบรวมรายชื่อผู้เสพ ประชาชนให้ความร่วมมือในการให้รายชื่อ และมีการกลั่นกรอง เพื่อไม่ให้มีการกลั่นแกล้ง” (TSB ๑.๓)

“ทำจิตสังคัมบ่าบค์เริ่มเมษา (เดือนเมษายน) หลัง(จาก)รายงานตัวในเมือง
ปัจจุบันอยู่ในขั้นติดตาม (TSB ๑.๗)

“มีการติดตามดูแลโดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มเสี่ยง คือ ผู้ศึคยา”
(COC ๕.๔)

๒. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศูนย์พลังแผ่นดิน (ครู ข.)
ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับเวลาของเจ้าหน้าที่ศูนย์พลังแผ่นดิน (ครู ข.)
และผู้ประสานพลังแผ่นดินในการปฏิบัติงาน ดังข้อความจากสนทนา ดังต่อไปนี้

“ถ้าเขาว่าง เขาก็ไป ถ้าไม่ว้างก็ไม่ไป” (PPA ๔.๕)

“ปัญหาเรื่องเวลา เวลาทำงานมันต้อง เวียนกันหลาย ๆ คำบล แต่เขาต้อง
ถ่ายทอดงาน โยนให้ผู้นำท้องถิ่นหมด” (COB ๔.๓)

“...ปัญหาเรื่องเวลามากกว่า” (COB ๔.๓)

“ควรแจ้งหนังสือให้ผู้ประสานงานฯ ล่วงหน้ามากขึ้น เพราะงานเยอะ
จัดคิวไม่ถูก” (COB ๒.๑)

ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวข้องกับงบประมาณ ในการดำเนินการ ดังข้อความจาก
สนทนา ดังต่อไปนี้

“ตอนที่ให้ทำ ไม่ให้อะไรเลยแม้แต่กระดาษ ให้มาชุดเดียว เราต้องมา
ซื้ออีกเอง...” (PBC ๔.๒)

“ด้านงบไม่มีเลย...จ่ายค่าน้ำมันรถเอง...” (TSB ๓.๗)

“ทำงานใช้บส่วนตัวทั้งเพ (ทั้งนั้น)” (HVB ๔.๕)

“...ค่าใช้จ่ายเราก็ต้องจ่ายเอง ถ่ายเอกสารเยอะมาก...” (PBC ๔.๒)

“อยากให้มึค่าตอบแทนเป็นครั้งคราว ขนาดต้องรายงานยาเสพติด ครู ข
ต้องไปซื้ออีกเองเลย...” (TSB ๓.๗)

ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ศูนย์พลังแผ่นดิน (ครู ข.) ที่มีความรู้สึกว่าไม่มีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ดึงข้อความจากการสนทนา ดังต่อไปนี้

“...พอเราจัดขวางในกลุ่มของคนนั้นจะต่อต้าน ปองร้าย..” (HVC ๓.๑)

“... ทำคนเดียว ไม่กล้า ไม่สามารถเข้าถึงได้” (HVA ๓.๑)

“โครงการนี้เป็นโครงการที่น่ากลัว แต่ไม่มีปัญหา เราทำงานเพื่อในหลวง” (HVB ๓)

ปัญหาประชาชนไม่เข้าใจและไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศูนย์พลังแผ่นดิน (ครู ข.) ดึงข้อความจากการสนทนา ดังต่อไปนี้

“ชาวบ้านไม่เข้าใจการทำงานของเจ้าหน้าที่ ขาดการประสานงานกันเท่าที่ควร” (HVB ๒.๑)

“... ไม่รู้จักครู ข.” (COA ๓.๕)

“ผมยังงเรื่อง ครู ข. ของผมไม่มี มีแต่ผู้ประสาน” (HVB ๔.๑)

“... เพียงแต่โกรธ ไม่พูดกัน...” (PPB ๕.๒)

“... ผู้ปกครองบางคนร่วมมือ บางคนไม่ร่วมมือ” (PPB ๒.๑)

ปัญหาและอุปสรรคในการกระบวนการอบรม ครู ข. มีดึงข้อความจากการสนทนา ดังต่อไปนี้

“... ไปอบรมแล้ว ได้รับความรู้ไม่เต็มที่” (COB ๔.๓)

“มาร่วมอบรมกันไม่ครบ” (HTC ๑.๑)

“เข้าประชุมไม่ครบ ไม่รู้หน้าที่ เหมือนมีการต้องทำ (จำใจต้องทำ)” (COC ๒.๑)

“เรื่องการจัดสัมมนา อยากให้จัดตรงกับเสาร์ อาทิตย์ วันธรรมดาลำบาก เพราะเขาไม่ว่าง” (HVC ๔.๑)

ปัญหาการขาดการสนับสนุนของผู้ที่เกี่ยวข้อง คังข้อความจากกสนทนา
ดังต่อไปนี้

“ไม่ได้มีการสนับสนุน มีแต่นักประชุมเพื่อให้ทำตามนโยบาย....”

(TSB ๕.๔)

“ทางอำเภอไม่มีการสนับสนุน....” (TSB ๑.๗)

“ไม่มีการติดตามและสนับสนุนใดๆ” (COB ๒.๒)

“...ดีแต่พูด แต่ไม่มีการสนับสนุนรูปธรรม พวกเราทำงานเต็มที่อยู่แล้ว
เพื่อในหลวง” (HVB ๓)

“...การสนับสนุนต้องถึงลูกถึงคนมากกว่านี้” (HVC ๓.๑)

๔.๓ ผลการวิเคราะห์เรื่อง การดำเนินงานของผู้ประสานพลังแผ่นดิน ฯ ในชุมชน

๑. ในการดำเนินงาน ตามโครงการ ฯ ผู้ประสานพลังแผ่นดิน มีบทบาทหน้าที่ใน
การประสานงานกับทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาสาเหตุคิด มีภารกิจหลัก ๕ ประการ คือ

- ๑) การป้องกันกลุ่มเสี่ยง
- ๒) การติดตามผู้คิด / ผู้เสพ
- ๓) การติดตามผู้ผ่านโครงการทำความดีเพื่อแผ่นดิน
- ๔) การข่าวที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- ๕) การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนเพื่อเอาชนะยาเสพติด

จากการสนทนากลุ่มย่อยผู้ประสานพลังแผ่นดิน ฯ โดยรวมจากพื้นที่ทั้ง ๓ ระดับ
ของการระบาคมีบทบาทและส่วนร่วมในระดับปานกลาง เพราะว่าในบางพื้นที่ผู้ประสาน ฯ
บางคนก็ทำงานเข้มแข็งดี แต่ยังมีบางคนไม่ค่อยเข้าใจในบทบาทหน้าที่

“ มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคนเป็นอย่างดี ได้ทำบทบาทหน้าที่
ของคนได้ดี ยังได้ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ให้ความร่วมมือกับชุมชนใน
ด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี (COA ๒.๑)

“บางทีไปอบรมแล้ว ได้รับความรู้ไม่เต็มที่” (COB ๔.๓)

“เขาน่าจะจัดให้มากกว่านี้ ผู้เข้าอบรมยังไม่ค่อยรู้เรื่อง ไม่เข้าใจ เวลา น้อย พวก ๒๕ คน ยังงง ๆ (ไม่ค่อยเข้าใจ) อยู่” (COC ๒.๑)

อย่างไรก็ดี ผู้ประสานพลังแผ่นดินฯ โดยรวมก็ได้ปฏิบัติการกิจทั้ง ๕ ประการข้างต้น

“ผมกับนายบ้านช่วยกันลาดตระเวน” (COC ๔.๓)

“ร่วมกันคิดร่วมทำ แยกทำงานเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มวัยรุ่นมากที่สุด” (COB ๑.๓)

“มีการกระจายเสียงตามสายให้คนในหมู่บ้านทราบ แต่บางหมู่บ้านไม่ได้บอกให้ประชาชนทราบ” (COB ๕.๖)

“มีการติดตามดูแลเฉพาะกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มเสี่ยง” (COC ๕.๔)

“รวมกลุ่มพูดคุยกัน จัดกิจกรรมร่วมกันเป็นประจำ” (PPB ๕.๒)

“มีบุคลากร ๒๕ คน หัวหน้าชอยต่าง ๆ เข้ามา ดูแล ใช้วิธีการแทรกซึม ร่วมวงเล่นกีฬา แล้วชักชวนต่อ ๆ กัน” (PPA ๒.๑)

“พาคนไปรักษาตัว บางครั้งต้องพาไปค้างอำเภอ” (COA ๒.๑)

“...ประกาศว่าใครมีลูกคิดยาให้ไปแจ้งพาไปบำบัดที่เกาะแก้ว” (PPA ๔.๖)

๒. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ประสานพลังแผ่นดินฯ

ในการปฏิบัติงานของผู้ประสานพลังแผ่นดินฯ ได้ประสบปัญหาและอุปสรรคหลายประการ คือ

บางคนมีคุณลักษณะไม่เหมาะสม เนื่องจาก การได้มาซึ่งผู้ประสานพลังแผ่นดิน (ปพส.) นั้นมาจากการแต่งตั้งจากผู้นำท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นส่วนใหญ่

ไม่ได้กลั่นกรองอย่างรอบคอบ และบางคนไม่ยอมทำงานแต่จำเป็นต้องทำเพราะความ
เกรงใจผู้ใหญ่บ้าน ดังข้อความบางตอนจากการสนทนาต่อไปนี้

“ผู้ใหญ่เลือกเอง ดูความสามารถเหมาะสม แต่ว่าไม่มีใครอยาก
เป็น ...” (COC ๒.๑)

“บางหมู่บ้านเวลาผู้ใหญ่ใส่ชื่อไม่ได้บอกทุกคน ปัจจุบันคนทำงานยังไม่รู้
ว่าเป็นผู้ประสานพลังแผ่นดิน ผู้ใหญ่ใส่ชื่อคนที่น่าเชื่อถือ แต่เขาไม่รู้ตัว”
(HVC ๓.๑)

“...ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยเอามาหมด ที่เหลือถูกเข้าไป เพราะบางคนไม่ว่าง
พอเอาเข้าจริง ๒๕ คนที่ชวนไว้ไปสัก ๗ คน ... แต่ที่ทำคือผู้ช่วยๆ กับ
ผู้ใหญ่บ้าน” (COC ๔.๕)

“เอาที่ ๆ นื่อง ๆ ของผมเขาใส่ชื่อไปให้” (PPC ๔.๘)

“หมู่บ้านประชุมลูกบ้านเสร็จ ประชุมมาเลือกกรรมการ ๒๕ คน
ถามว่าเอาไหม ถ้าเอาให้เซ็นชื่อ จุก ๆ เอามั่ง (ชัคเขียดบ้าง) ถ้าไม่จุก ไม่
ครบ” (COC ๔.๖)

ปัญหาอุปสรรคด้านตัวบุคคล เช่น มีผู้ประสานพลังแผ่นดิน (ปพส.) ไม่ครบตาม
เป้าหมาย มีการเสนอชื่อแต่งตั้งแล้วแต่ไม่ร่วมปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้ง เป็นคนที่ไม่สนใจ
ในการทำงาน มีการเปลี่ยนตัวบุคคล ตามข้อมูลจากการสนทนาต่อไปนี้

“ต้องเอาคนทำงานจริง ๆ มาทำงาน ไม่แค่ใส่ชื่อมาให้ครบ แล้วทำงานกัน
ไม่ได้” (COB ๓.๔)

“บางครั้งไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัด เพราะมีภาระ...” (PPB ๒.๒)

“การให้ความรู้แก่ผู้ประสานฯน้อยไป ...” (HVB ๒.๑)

“คนรับความรู้ไม่เท่าเทียมกัน เขาจะเอาแต่ปริมาณ คุณภาพไม่ค่อยคิด”
(COB ๒.๒)

“การขอช่วยชาวบ้าน ๒๕ คน หาไม้ได้ จะมาไม่ครบ ข้าราชการที่อยู่
ในพื้นที่ไม่ลงมา” (HVB ๓.๑)

ขาดงบประมาณสนับสนุน ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง ดังเช่นที่บางคนให้
คำตอบมาดังนี้

“ไม่ค่อยมีใครอยากดำเนินงาน ไม้มีงบ ๗” (HVB ๓.๑)

“เรื่องงบประมาณ ผมอยากให้มีงบประมาณเพราะเขาจะได้สบายใจ”
(HVC ๔.๑)

“การทำงานไม่มีคำตอบแทน เพราะเขาพาเราไปอบรมใช้คำว่า
อาสาสมัคร...” (COA ๔.๘)

“เขาไม่ให้เงินในการทำงาน แต่ก็ช่วยกันไป” (COA ๒.๓)

“ว่าอาสาต้องอาสาตายด้วย สวัสดิการไม่มี มีแต่คำสั่ง” (COA ๔.๓)

มีข้อจำกัดด้านเวลา เพราะทำให้ต้องเสียเวลาทำมาหากิน บางคนอาจไม่สามารถ
เสียสละส่วนนี้ได้ ซึ่งสะท้อนออกมาจากการสนทนา ดังนี้

“บางคนไม่ค่อยมีเวลา บางคนไม่ว่าง” (COB ๔.๘)

“บางคนเห็นว่างานของตนเองสำคัญกว่า เลยไม่ได้เข้าร่วม” (PPB ๕.๓)

“คนมีงานส่วนตัว ลางานไม่ได้” (PPC ๕.๒)

“...เวลาน้อย” (COB ๒.๑)

“เรื่องสำคัญคือเวลา หลังกริดยางจะดี...มีเงินเดือน แต่ผมไม่มีต้องทำ
กิน” (COC ๓.๑๐)

“...เด็กโรงงานเป็นปัญหาหยุดงานไม่ได้ มันไม่มีเวลากัน...” (HVB
๔.๕)

ปัญหาความปลอดภัยของผู้ประสานพลังแผ่นดิน เนื่องจากเป็นงานขัดผลประโยชน์ ทำให้มีการขู่ และถูกต่อว่าในการปฏิบัติหน้าที่ ดังข้อความบางตอนจากการสนทนาต่อไปนี้

“ผู้เสพคำหนีผู้นำชื่อส่ง ให้ไปบ้นักเป็นครั้งที่สอง เขาบอกว่าเขาเลิกแล้ว เขาอายุคน” (PPC ๑.๗)

“กลัวอำนาจมืด พวกเค้า” (COA ๕.๑)

“เขาไม่ปิดบัง เราให้เลย ผมเลยปล่อยไม่สนใจเลย” (COA ๕.๑)

“... การส่งจดหมายให้ ปพส. ไม่ควรฝากคนอื่นส่ง บางครั้งพับแบบไม่ใส่ซองฝากไปให้ ทำให้ ปพส. ไม่ปลอดภัย...” (HTB ๓)

“จับแล้ว จะปล่อยออกมา ทำให้ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน” (COC ๕.๔)

“โดนข่มขู่ ผมเคยโดน ส่วนใหญ่จากผู้ชาย มีกระดาดใบปลิวส่งให้หยุด...” (COA ๓.๕)

ไม่ได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้องเท่าที่ควร ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์พูดคุยกัน ดังนี้

“อยากให้ตำรวจไปตรวจมั้ง เดือนหนึ่งไม่เห็นสักที กับเรามันไม่กลัว ต้องให้ตำรวจดูแลด้วย” (PPB ๔.๗)

“ชาวบ้านบางคนก็ถือท้ายลูก เขาไม่ได้ทำ ทางการใส่ร้ายลูกเขา การทำงานขัดแย้งกันบ้าง” (COB ๒.๒)

“ติดตามผลการสนับสนุนต้องถึงลูกถึงคนมากกว่านี้...” (HVC ๓.๑)

ปัญหาการทำงานเป็นทีมของผู้ประสานพลังแผ่นดินฯ มีสมาชิกทีมละ ๒๕ -๓๐ คน ซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติงานบางประการ จึงทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรค ดังเช่น คำพูดของผู้ร่วมสนทนา คือ

“ก็มีเพราะว่างไม่ตรงกัน พอนัดประชุม เขาคิดกริดยังมาไม่ได้”

(COC ๒.๒)

“ทำงานกันเป็นทีมใหญ่ เหมือนฟันเฟือง ถ้าใครไม่ทำงานก็ขลุ่ยหลัก ทีมหมู่ ๑๐ ทำงานไม่เต็มที่ ปกป้องพรรคพวกกันเอง ทำงานไม่เต็มที่”

(TSC ๒.๑)

“บางคนเห็นว่างานของตนเองสำคัญกว่า เลยไม่ได้เข้าร่วม” (PPB ๕.๓)

“ช่วงแรกทำนั่นแหละ แต่ไม่รู้ว่าจะเอาให้ใคร เขาไม่มาเอา ทีมงานทำเป็น หัก ๆ ตามที่เรียกไป” (COA ๕.๑)

๔.๔ ผลการวิเคราะห์เรื่อง ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานของครู ข. และผู้ประสานพลังแผ่นดินในชุมชน

ผู้ประสานพลังแผ่นดินและเจ้าหน้าที่ศูนย์พลังแผ่นดิน (ครู ข.) มีหน้าที่ประสานงานกับทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด มีภารกิจที่สำคัญ ๕ ประการได้แก่

๑. การป้องกันกลุ่มเสี่ยง
๒. การติดตามผู้ติด/ผู้เสพ
๓. การติดตามผู้ผ่าน โครงการทำความดีเพื่อแผ่นดิน
๔. การข่าวที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
๕. การดำเนินการเสริมความเข้มแข็งให้ชุมชน สามารถเอาชนะยาเสพติดให้
เป็นผลสำเร็จ

ความจริงประการหนึ่งเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ศูนย์พลังแผ่นดิน (ครู ข.) ปราบกฏว่า ผู้ที่ทำหน้าที่เจ้าหน้าที่ศูนย์พลังแผ่นดิน (ครู ข.) บางคน ไม่ทราบว่าตนเองต้องมีบทบาทดังกล่าว รวมทั้งไม่ทราบหน้าที่ชัดเจนของเจ้าหน้าที่ศูนย์พลังแผ่นดิน (ครู ข.) และ

เจ้าหน้าที่ศูนย์พลังแผ่นดิน (ครู ข.) บางคนไม่ได้ทำหน้าที่นี้ ดังคำให้สัมภาษณ์ของ
เจ้าหน้าที่ศูนย์พลังแผ่นดิน (ครู ข.) คนหนึ่ง ที่ว่า

“จริง ๆ แล้วบทบาทของครู ข. ไม่ชัดเจน ครู ข. มีครู พัฒนาการ
เกษตร สาธารณสุข แต่ผู้ดำเนินงานครู ข. มีสาธารณสุขคน
เดียว...” (TSB ๓.๗)

หรือที่ผู้ใหญ่บ้านอีกคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า

“... ผมยังงงเรื่องครู ข. ของผมไม่มี มีแต่ผู้ประสาน...”

คำให้สัมภาษณ์ข้างต้น แสดงให้เห็นว่า หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศูนย์พลังแผ่นดิน (ครู ข.)
ยังไม่เป็นที่รับทราบของผู้เกี่ยวข้อง หรืออาจเป็นเพราะว่าเจ้าหน้าที่ศูนย์พลังแผ่นดิน
(ครู ข.) ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่นี้ หรืออาจไม่ได้มีการมอบหมายหน้าที่ให้ชัดเจน ในบางพื้นที่
ก็เป็นได้ ซึ่งยังไม่ได้ติดตามสัมภาษณ์เจาะลึกให้ทราบชัด เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเวลา
ของโครงการวิจัยนี้

อย่างไรก็ดี เจ้าหน้าที่ศูนย์พลังแผ่นดิน (ครู ข.) หลายคนก็ได้มีบทบาทในการ
ดำเนินงานลักษณะต่าง ๆ ร่วมกับวิทยากรกระบวนการ (ครู ก.) ได้แก่การร่วมประชุม
ปรึกษาหารือ (ในระดับอำเภอ) ร่วมกับ อบต. รวมทั้งบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังคำให้
สัมภาษณ์ของครู ข. รายหนึ่งในเขตพื้นที่ระบาคปานกลาง คือ

“ทำร่วมกับครู ก. ร่วมประชุม ปรึกษาหารือระดับอำเภอ ระดับ
ตำบล ประชุม อบต. สายตรวจ กำนัน ....” (TSB ๑.๗)

เจ้าหน้าที่ศูนย์พลังแผ่นดิน (ครู ข.) นอกจากมีบทบาทในการร่วมประชุม
ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องแล้ว ยังทำหน้าที่ในด้านอื่น ๆ อีก ดังนี้

๑. เกี่ยวกับผู้ค้า มีการสอดส่องดูแล และประสานข้อมูลกับผู้เกี่ยวข้อง
ดึงข้อมูลจากผู้ประสานพลังแผ่นดิน ๆ รายหนึ่งในชุมชนที่ระบาครุนแรงที่ว่า

“... มีการวางแผนตั้งด่านตรวจ เช็คข้อมูล ตรวจเวร โดยมีตำรวจร่วม
ด้วย” (COA ๓.๒)

๒. เกี่ยวกับผู้เสพ มีการส่งรายชื่อ ส่งตัวไปบำบัด ให้ความรู้
คำแนะนำ จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กีฬา รวมทั้งประสานกับผู้เกี่ยวข้อง ดึงข้อมูลจากผู้
ประสานพลังแผ่นดิน ฯ คนหนึ่งในชุมชนที่มีการระบอบาบาง คือ

“เขาสอดคล้องดูแล ถ้ามีคนเสพ หรือขาย ก็ไปรายงานผู้ใหญ่ ในหมู่บ้าน
มีการจัดกิจกรรม ช่วยกันทำงานส่วนรวมดี” (COC ๒.๑)

๓. เกี่ยวกับความสงบสุขของชุมชน การดำเนินงานของครู ข. และผู้
ประสานพลังแผ่นดิน ฯ มีส่วนทำให้ชุมชนมีความสงบสุขยิ่งขึ้น เพราะเมื่อสามารถจัดการ
กับผู้ค้าและผู้เสพยาได้ปัญหาต่าง ๆ ที่เคยมี เช่น การลักขโมย การมั่วสุมสร้างความ
เดือดร้อนรำคาญให้แก่ชุมชนก็ลดลงไป สามารถลดความหวาดระแวง หวั่นเกรงใน
ปัญหาต่าง ๆ จากผู้เสพยาลงไปได้ ด้วยมาตรการต่าง ๆ ดังที่ประธานชุมชนในพื้นที่ระบอบ
รุนแรงได้ให้ข้อมูลดังนี้

“มีการประสานงาน แจ้งข่าวต่าง ๆ เกี่ยวกับยาเสพติด เมื่อมีคนแปลก
หน้าเข้ามา จะรายงานประธานกลุ่ม ประชาชนเดือดร้อนเรื่องใดก็จะคอย
ช่วยเหลือกัน” (HVA ๒.๑)

๔. เกี่ยวกับเยาวชน การดำเนินงานของครู ข. และผู้ประสานพลัง
แผ่นดิน ฯ มีผลสำคัญต่อพฤติกรรมของเยาวชน ช่วยให้เยาวชน ซึ่งเป็นผู้อยู่ในกลุ่มเสี่ยง
ที่สำคัญ มีพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์มากขึ้น ไม่หันไปมั่วสุมในเรื่องเสียหาย ที่อาจชัก
นำไปสู่การเสพยาและพฤติกรรมที่เสียหายอื่น ๆ ดังข้อมูลส่วนหนึ่ง คือ

“วัยรุ่นบ้านผมก็มีงานมีการทำ ลดการมั่วสุมลงไป” (COC ๒.๑)

“พอมีโครงการเข้าก็ดีกว่าก่อน วัยรุ่นช่วยเหลือกันทุกด้าน” (PPC ๒.๑)

นอกจากนี้ วิทยุบางคนยังได้มีส่วนช่วยสนับสนุนให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จ ดีขึ้นด้วย ดังคำกล่าวของผู้ประสานพลังแผ่นดิน ฯ คนหนึ่งว่า

“เจ้าหน้าที่บางคนเป็นวิทยุ ก็จะชักจูงวิทยุด้วยกันมาเล่นกีฬา ผู้นำที่ สูงอายุ ก็จะจัดชมรมผู้สูงอายุ มีกิจกรรมจัดประชุมเดือนละครั้ง คุยกัน เรื่องปัญหาชุมชนบ่อย ๆ” (COB ๒.๑)

๔.๔.๕ เกี่ยวกับด้านอื่น ๆ ได้แก่การที่สมาชิกในชุมชนมีความไว้วางใจกัน มากขึ้นทั้งผู้ชายและผู้เสพมีการเปิดเผยตัวมากขึ้น สมาชิกในชุมชนมีการหันหน้าเข้าหากัน มีส่วนร่วมกันในการแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ดังข้อมูลจากประชาชนคนหนึ่งในชุมชนที่มี ปัญหาการระบาดปานกลาง ดังนี้

“สภาพชุมชนดีกว่าเดิม มีงานทำกันเป็นปกติ การมั่วสุมลดลง งาน ส่วนรวมช่วยเหลือกันดี พวกลักเล็กขโมยน้อย และยาเสพติดลดลง ก็อยู่ กันอย่างปรองดองสามัคคี” (PPB ๒.๒)

๔.๕ ผลการวิเคราะห์เรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินโครงการประสาน พลังแผ่นดิน

๑. ความพึงพอใจในโครงการโดยรวม ประชาชนโดยรวมจากพื้นที่ทั้ง ๓ ระดับมีความพอใจในโครงการนี้ในระดับปานกลางถึงดีมาก ดังข้อมูลจากผู้ประสาน พลังแผ่นดิน ฯ ที่ว่า

“พอใจมาก การที่รัฐบาลเข้ามาให้ความรู้แก้ปัญหาไม่ต้องหวาดผวาว่าง ใจได้ผล” (COB ๑.๔)

“ถ้าไม่ตั้งโครงการนี้ เคียดร้อนหมด เพราะเข้าไปสถานศึกษา ทั่วหมดแล้ว เด็กนักเรียนติดกันงอมหมดแล้ว” (COC ๔.๖)

หรือดังข้อมูลจากประชาชนในชุมชนที่ระบาดรุนแรงรายหนึ่งดังนี้

“ชุมชนพึงพอใจในระดับมาก เพราะ ๑. ไม่ต้องกลัวบุตรหลานจะขโมย เงินไปซื้อยาเสพติด เหมือนเมื่อก่อน ๒. มีความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สินมากขึ้น” (PPA ๒.๑)

๒. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับโครงการประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด

จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มประชากรตัวอย่างในเขตอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ระหว่างวันที่ ๒๗-๓๑ ตุลาคม และวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ จากพื้นที่ระบาครุนแรง ปานกลางและเบาบาง เป็นผู้ชาย ๑๑๖ คน และผู้หญิง จำนวน ๕๕ คน รวม ๑๗๑ คน โดยมีอายุ แลอาชีพต่าง ๆ ดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามอายุ และอาชีพ

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
๑. อายุ		
ต่ำกว่า ๒๕ ปี	๑๔	๘.๓๓
๒๕ - ๔๕ ปี	๕๑	๕๔.๑๗
๔๖ - ๖๐ ปี	๕๕	๓๕.๑๒
๖๑ ปีขึ้นไป	๔	๒.๓๘
รวม	๑๖๘	๑๐๐.๐
๒. อาชีพ		
รับจ้าง	๗๐	๔๕.๑๖
พนักงานบริษัทห้างร้าน	๓	๑.๕๔
รับราชการ	๑๖	๑๐.๓๒
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-	-
เกษตรกร	๒๕	๑๘.๗๑
อื่น ๆ	๓๓	๒๓.๘๗
	๑๕๕	๑๐๐.๐

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่มาจากพื้นที่ที่มีปัญหายาเสพติดทั้ง ๓ ระดับ แยกได้
ดังตารางที่ ๔.๒

ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามพื้นที่

ลักษณะพื้นที่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รุนแรง	๘๑	๔๓.๐๕
ปานกลาง	๑๖	๘.๕๑
เบาบาง	๕๑	๔๘.๔๐
รวม	๑๔๘	๑๐๐.๐

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อโครงการประสานพลังแผ่นดิน
เอาชนะยาเสพติด ทั้งโดยภาพรวมของพื้นที่ทั้งหมดและแยกตามระดับปัญหา โดย
เรียงลำดับตามความพึงพอใจมากที่สุดไปยังน้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ความพึงพอใจตามประเด็นนั้นในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.99 หมายถึง ความพึงพอใจตามประเด็นนั้นในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ความพึงพอใจตามประเด็นนั้นในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ความพึงพอใจตามประเด็นนั้นในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ความพึงพอใจตามประเด็นนั้นในระดับน้อยที่สุด

๑. ความพอใจต่อโครงการ ฯ ในพื้นที่โดยรวม

จากข้อคำถามจำนวน ๑๕ ข้อ ในแบบสอบถามประชาชนมีความพอใจต่อ
โครงการ ฯ ดังในตารางที่ ๔.๓ กล่าวคือ ประชาชนมีความพอใจโครงการนี้ในระดับ
มากจำนวน ๑๒ ข้อ (ค่าเฉลี่ย ๓.๖๕ – ๓.๘๖) และมีความพอใจในระดับปานกลาง
๓ ข้อ (ค่าเฉลี่ย ๓.๒๕ – ๓.๔๐) โดยข้อที่มีความพึงพอใจสูงสุด ๕ อันดับแรก
(ค่าเฉลี่ย ๓.๗๘ – ๓.๘๖) ได้แก่

อันดับที่ ๑ ความร่วมมือในการพัฒนาให้ชุมชนปลอดยาเสพติด

อันดับที่ ๒ การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนอย่างยั่งยืน

อันดับที่ ๓ การควบคุมแหล่งอบายมุขในหมู่บ้าน/ชุมชน

อันดับที่ ๔ การเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชน

อันดับที่ ๕ การดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

ส่วนข้อที่มีความพอใจระดับปานกลาง ซึ่งเป็นความพอใจต่ำสุด ๓ ข้อ ได้แก่

๑. การสร้างปัจจัยเสริม เช่นสถานที่ออกกำลังกาย และการปฏิบัติตาม
หลักธรรมในชุมชน
๒. การฟื้นฟูดูแลให้อาชีพแก่ผู้เสพลหลังการบำบัด
๓. การสนับสนุนโครงการทูปีนัมเบอร์วัน

ตารางที่ ๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนใน
จังหวัดสงขลาที่มีความพึงพอใจเกี่ยวกับ โครงการประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด

ที่	รายการ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.d.
๑	ความร่วมมือในการพัฒนาให้ชุมชนปลอดภัยยาเสพติด	๑๘๖	๓.๕๖	.๘๒
๒	การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนอย่างยั่งยืน	๑๘๖	๓.๕๑	.๘๖
๓	การติดตามดูแลผู้ติด / ผู้เสพลในชุมชน	๑๘๖	๓.๓๘	.๘๔
๔	การให้กำลังใจและดูแลผู้เสพลเพื่อให้กลับตัวเป็นคนดีสู่สังคม	๑๘๗	๓.๓๘	.๕๖
๕	การประสานโรงพยาบาลหรือสถานอนามัยใกล้บ้าน	๑๘๕	๓.๓๓	.๘๕
๖	การดำเนินการเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งให้กับชุมชน	๑๘๑	๓.๓๕	.๕๕
๗	การเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชน	๑๘๖	๓.๓๓	.๕๐
๘	การสร้างเครือข่ายในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน	๑๘๒	๓.๓๐	.๕๓
๙	การจัดกิจกรรมที่เสริมสร้าง ความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว	๑๘๔	๓.๖๘	.๕๒
๑๐	การดูแลผู้ผ่าน โครงการทำความดีเพื่อแผ่นดิน	๑๘๗	๓.๖๘	๑.๐๒
๑๑	การควบคุมแหล่งอบายมุขในหมู่บ้าน/ชุมชน	๑๘๔	๓.๖๔	.๕๗
๑๒	การป้องกันกลุ่มเสี่ยงในชุมชน	๑๘๐	๓.๖๓	๑.๐๓
๑๓	การสนับสนุนโครงการทูปีนัมเบอร์วัน	๑๗๘	๓.๔๐	๑.๐๗
๑๔	การสร้างปัจจัยเสริม เช่นสถานที่ออกกำลังกาย การปฏิบัติตาม หลักธรรมในชุมชน	๑๘๓	๓.๓๗	๑.๐๒
๑๕	การฟื้นฟูดูแลให้อาชีพแก่ผู้เสพลหลังการบำบัด	๑๘๔	๓.๒๕	๑.๐๔
	รวม	๑๖๐	๓.๖๓	.๕๘

๒. ความพอใจต่อโครงการ ฯ ในพื้นที่ที่มีการระบาดรุนแรง

จากคำถามจำนวน ๑๕ ข้อ ในแบบสอบถาม ประชาชนมีความพอใจต่อโครงการ ฯ ดังในตารางที่ ๔.๔ กล่าวคือ ประชาชนในพื้นที่ซึ่งมีปัญหาการระบาดของยาเสพติดขั้นรุนแรงมีความพอใจโครงการนี้ในระดับมาก จำนวน ๘ ข้อ (ค่าเฉลี่ย ๓.๕๒ – ๓.๕๐) และมีความพอใจในระดับปานกลาง ๗ ข้อ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๘ – ๓.๔๕) โดยข้อที่มีความพอใจสูงสุด ๕ อันดับแรก (ค่าเฉลี่ย ๓.๖๐-๓.๕๐) ได้แก่

- อันดับที่ ๑ การควบคุมแหล่งอบายมุขในหมู่บ้าน/ชุมชน
- อันดับที่ ๒ ความร่วมมือในการพัฒนาให้ชุมชนปลอดยาเสพติด
- อันดับที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนอย่างยั่งยืน
- อันดับที่ ๔ การสร้างเครือข่ายในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน
- อันดับที่ ๕ การเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชน

ส่วนข้อที่มีความพอใจระดับปานกลาง ซึ่งเป็นความพอใจต่ำสุด ๓ ข้อสุดท้าย ได้แก่

- ๑. การสร้างปัจจัยเสริม เช่นสถานที่ออกกำลังกาย การปฏิบัติตามหลักธรรมในชุมชน
- ๒. การสนับสนุนโครงการทูบีนัมเบอร์วัน
- ๓. การฟื้นฟูดูแลให้อาชีพแก่ผู้เสพหลังการบำบัด

ตารางที่ ๔.๔ ความพอใจต่อโครงการ ฯ ในพื้นที่ที่มีการระบาดรุนแรง

ลำดับ ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย
๑	การควบคุมแหล่งอบายมุขในหมู่บ้าน/ชุมชน	($\bar{X}$ = ๓.๕๐)
๒	ความร่วมมือในการพัฒนาให้ชุมชนปลอดยาเสพติด	($\bar{X}$ = ๓.๗๕)
๓	การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนอย่างยั่งยืน	($\bar{X}$ = ๓.๗๐)
๔	การสร้างเครือข่ายในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน	($\bar{X}$ = ๓.๖๔)
๕	การเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชน	($\bar{X}$ = ๓.๖๐)
๖	การดูแลผู้ผ่านโครงการทำความดีเพื่อแผ่นดิน	($\bar{X}$ = ๓.๕๖)
๗	การดำเนินการเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งให้กับชุมชน	($\bar{X}$ = ๓.๕๕)
๘	การป้องกันกลุ่มเสี่ยงในชุมชน	($\bar{X}$ = ๓.๕๒)
๙	การให้กำลังใจและดูแลผู้เสพเพื่อให้กลับตัวเป็นคนดีสู่สังคม	($\bar{X}$ = ๓.๔๕)
๑๐	การจัดกิจกรรมที่เสริมสร้าง ความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว	($\bar{X}$ = ๓.๔๔)
๑๑	การประสานโรงพยาบาลหรือสถานเอนามัยใกล้บ้าน	($\bar{X}$ = ๓.๒๖)
๑๒	การติดตามดูแลผู้ติด / ผู้เสพในชุมชน	($\bar{X}$ = ๓.๒๔)
๑๓	การฟื้นฟูดูแลให้อาชีพแก่ผู้เสพหลังการบำบัด	($\bar{X}$ = ๓.๑๖)
๑๔	การสนับสนุนโครงการทูบีนัมเบอร์วัน	($\bar{X}$ = ๓.๑๒)
๑๕	การสร้างปัจจัยเสริม เช่นสถานที่ออกกำลังกาย การปฏิบัติตามหลักธรรม ในชุมชน	($\bar{X}$ = ๒.๘๘)

๓. ความพอใจต่อโครงการในพื้นที่ที่มีการระบาดปานกลาง

จากคำถามจำนวน ๑๕ ข้อในแบบสอบถาม ประชาชนมีความพอใจต่อโครงการ ดังในตารางที่ ๔.๕ กล่าวคือ ประชาชนในพื้นที่ซึ่งมีปัญหาการระบาดของยาเสพติดขั้น ปานกลาง มีความพอใจโครงการนี้ในระดับมาก จำนวน ๑๓ ข้อ (ค่าเฉลี่ย ๓.๘๑ - ๔.๓๑) และมีความพอใจในระดับปานกลาง ๒ ข้อ (ค่าเฉลี่ย ๓.๓๑ - ๓.๔๐) โดยข้อที่ มีความพอใจสูงสุด ๕ อันดับแรก (ค่าเฉลี่ย ๔.๐๐ - ๔.๓๑) ได้แก่

- อันดับที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนอย่างยั่งยืน
- อันดับที่ ๒ การติดตามดูแลผู้ติด / ผู้เสพในชุมชน
- อันดับที่ ๓ การเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชน
- อันดับที่ ๔ การดำเนินการเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งให้กับชุมชน
- อันดับที่ ๕ ความร่วมมือในการพัฒนาให้ชุมชนปลอดยาเสพติด

ส่วนข้อที่มีความพอใจระดับปานกลาง ซึ่งเป็นระดับความพอใจต่ำสุดมี ๒ ข้อ ได้แก่

- ๑. การสร้างปัจจัยเสริม เช่นสถานที่ออกกำลังกาย การปฏิบัติตามหลักธรรมในชุมชน
- ๒. การสนับสนุนโครงการทูปีนัมเบอร์วัน

ตารางที่ ๔.๕ ความพอใจต่อโครงการ ฯ ในพื้นที่ที่มีการระบาดปานกลาง

ลำดับ ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย
๑	การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนอย่างยั่งยืน	($\bar{X}$ = ๔.๓๑)
๒	การติดตามดูแลผู้ติด / ผู้เสพในชุมชน	($\bar{X}$ = ๔.๑๓)
๓	การเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชน	($\bar{X}$ = ๔.๐๖)
๔	การดำเนินการเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งให้กับชุมชน	($\bar{X}$ = ๔.๐๖)
๕	ความร่วมมือในการพัฒนาให้ชุมชนปลอดยาเสพติด	($\bar{X}$ = ๔.๐๐)
๖	การจัดกิจกรรมที่เสริมสร้าง ความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว	($\bar{X}$ = ๔.๐๐)
๗	การป้องกันกลุ่มเสี่ยงในชุมชน	($\bar{X}$ = ๔.๐๐)
๘	การฟื้นฟูดูแลให้อาชีพแก่ผู้เสพหลังการบำบัด	($\bar{X}$ = ๔.๐๐)
๙	การควบคุมแหล่งอบายมุขในหมู่บ้าน/ชุมชน	($\bar{X}$ = ๓.๙๔)
๑๐	การสร้างเครือข่ายในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน	($\bar{X}$ = ๓.๙๔)
๑๑	การให้กำลังใจและดูแลผู้เสพเพื่อให้กลับตัวเป็นคนดีสู่สังคม	($\bar{X}$ = ๓.๘๑)
๑๒	การดูแลผู้ผ่าน โครงการทำความดีเพื่อแผ่นดิน	($\bar{X}$ = ๓.๘๑)
๑๓	การประสานโรงพยาบาลหรือสถานีนามัยใกล้บ้าน	($\bar{X}$ = ๓.๘๑)
๑๔	การสนับสนุนโครงการทูบีนัมเบอร์วัน	($\bar{X}$ = ๓.๔๐)
๑๕	การสร้างปัจจัยเสริม เช่นสถานที่ออกกำลังกาย การปฏิบัติตามหลักธรรมใน ชุมชน	($\bar{X}$ = ๓.๓๑)

๔. ความพอใจต่อโครงการในพื้นที่ที่มีการระบาดเบาบาง

จากคำถามจำนวน ๑๕ ข้อในแบบสอบถาม ประชาชนมีความพอใจต่อโครงการ ดังในตารางที่ ๔.๖ กล่าวคือ ประชาชนในพื้นที่ซึ่งมีปัญหาการระบาดของยาเสพติดชั้นเบาบาง มีความพอใจโครงการนี้ในระดับมาก จำนวน ๑๔ ข้อ (ค่าเฉลี่ย ๓.๖๔ - ๔.๑๑) และมีความพอใจในระดับปานกลาง ๑ ข้อ (ค่าเฉลี่ย ๓.๔๓) โดยข้อที่มีความพอใจสูงสุด ๕ อันดับแรก (ค่าเฉลี่ย ๓.๕๗ - ๔.๑๑) ได้แก่

- อันดับที่ ๑ ความร่วมมือในการพัฒนาให้ชุมชนปลอดยาเสพติด
- อันดับที่ ๒ การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนอย่างยั่งยืน
- อันดับที่ ๓ การติดตามดูแลผู้ติด / ผู้เสพในชุมชน
- อันดับที่ ๔ การให้กำลังใจและดูแลผู้เสพเพื่อให้กลับตัวเป็นคนดีสู่สังคม
- อันดับที่ ๕ การประสานโรงพยาบาลหรือสถานีนอนามัยใกล้บ้าน

ส่วนข้อที่มีความพอใจระดับปานกลาง ซึ่งเป็นระดับความพอใจต่ำสุดมี ๑ ข้อ ได้แก่ การฟื้นฟูดูแลให้อาชีพแก่ผู้เสพหลังการบำบัด

ตารางที่ ๔.๖ ความพอใจต่อโครงการ ฯ ในพื้นที่ที่มีการระบาดเบาบาง

ลำดับ ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย
๑	ความร่วมมือในการพัฒนาให้ชุมชนปลอดยาเสพติด	($\bar{X} = 4.11$)
๒	การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนอย่างยั่งยืน	($\bar{X} = 4.03$)
๓	การติดตามดูแลผู้คิด / ผู้เสพในชุมชน	($\bar{X} = 3.96$)
๔	การให้กำลังใจและดูแลผู้เสพเพื่อให้กลับตัวเป็นคนดีสู่สังคม	($\bar{X} = 3.97$)
๕	การประสานโรงพยาบาลหรือสถานีนอมนายใกล้บ้าน	($\bar{X} = 3.97$)
๖	การดำเนินการเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งให้กับชุมชน	($\bar{X} = 3.93$)
๗	การเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชน	($\bar{X} = 3.90$)
๘	การสร้างเครือข่ายในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน	($\bar{X} = 3.88$)
๙	การจัดกิจกรรมที่เสริมสร้าง ความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว	($\bar{X} = 3.88$)
๑๐	การดูแลผู้ผ่าน โครงการทำความดีเพื่อแผ่นดิน	($\bar{X} = 3.86$)
๑๑	การควบคุมแหล่งอบายมุขในหมู่บ้าน/ชุมชน	($\bar{X} = 3.80$)
๑๒	การป้องกันกลุ่มเสี่ยงในชุมชน	($\bar{X} = 3.77$)
๑๓	การสนับสนุน โครงการทูบีนัมเบอร์วัน	($\bar{X} = 3.66$)
๑๔	การสร้างปัจจัยเสริม เช่นสถานที่ออกกำลังกาย การปฏิบัติตามหลักธรรม ในชุมชน	($\bar{X} = 3.64$)
๑๕	การฟื้นฟูดูแลให้อาชีพแก่ผู้เสพหลังการบำบัด	($\bar{X} = 3.43$)

เป็นที่น่าสังเกตว่าประชาชนในทุกพื้นที่ที่มีความพอใจในระดับมากกับการร่วมมือกันในการพัฒนาให้ชุมชนปลอดภัยและเสถียร และการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน เช่นเดียวกับการสร้างปัจจัยเสริม เช่น สถานที่ออกกำลังกายและการปฏิบัติตามหลักธรรมในชุมชนในทุกพื้นที่ ประชาชนยังมีความพอใจในระดับต่ำสุด (ปานกลาง) จึงแสดงให้เห็นว่า ประชาชนมีความพอใจในโครงการนี้ในระดับมาก และเห็นว่าการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนมีความสำคัญต่อการแก้ปัญหาสุขภาพและยังเห็นว่า การมีปัจจัยเสริม เช่น สถานที่ออกกำลังกายและการปฏิบัติตามหลักธรรมในชุมชนยังมีไม่เพียงพอ ควรได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนอีกมาก สอดคล้องกับข้อมูลที่ปรากฏในการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เจาะลึก เช่น

“ผมมองว่าพวกศิษยา เป็นพวกวัยรุ่น ชุมชนจึงควรสนับสนุนในทางการศึกษา สนับสนุนให้ทำงานทำ” (HVB ๒.๑)

“สร้างจิตสำนึก ให้ส่วนร่วมในชุมชน ในชุมชนใครมาช่วยไม่เท่ากับเราช่วยชุมชนของเราเอง รัฐบาลหยัด(ทิ้ง)เขามากก็ไม่ได้” (HTB ๔.๑)

“ต้องสร้างความเข้มแข็ง ต้องมีการรวมตัวสร้างความเข้าอกเข้าใจกับลูกหลาน...ต้องการให้มีกีฬา มีกิจกรรมให้เขาได้เล่น” (HVB ๔.๑)

๓. ความคิดเห็นอื่น ๆ แม้ว่าโดยรวมแล้วประชาชนพอใจโครงการนี้ในระดับมากทั้งในพื้นที่ ๓ ระดับ แต่หากพิจารณาถึงการดำเนินงานของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องกลุ่มต่าง ๆ แล้ว ปรากฏว่า บางหน่วยงานยังปฏิบัติงานไม่เต็มที่เท่าที่ควร ดังที่ประชาชนในชุมชนที่ระบาศปานกลางรายหนึ่ง กล่าวไว้

“บ้านเราไม่มี (ตำรวจ) อยากให้ตำรวจไปตรวจมั่ง เดือนหนึ่งไม่เห็นสักที กับเรามันไม่กลัว ต้องให้ตำรวจดูแลด้วย” (PPB ๔.๗)

นอกจากนี้ ปรากฏว่า การประสานพลังในการปฏิบัติงานระหว่างบางหน่วยงานยังไม่ดีเท่าที่ควร ดังที่ครู ข. รายหนึ่งได้กล่าวว่า

“เขาไม่ร่วมมือกับเราอย่างจริงจัง กรณีโรงพักไม่ค่อยราบรื่น เทศบาลเขาทำเข้มแข็งดี” (TSA ๑.๘)

๔. ข้อเสนอแนะของประชาชน ในการดำเนินงานตามโครงการนี้ให้บรรลุผลอย่างจริงจังนั้น ยังมีช่องทางที่จะดำเนินการได้อีก ดังข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของประชาชน ดังนี้

๑) ควรมีนโยบายและให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ดังคำสนทนากลุ่มที่ได้เสนอไว้ ดังนี้

“ฝากบอกท่านวันนอร์ ท่านนายกถ้าอยากให้คนภาคใต้รัก อย่าทิ้งโครงการนี้ไป” (COC ๓.๒)

“ให้รัฐปราบหัวโจก (ผู้ชาย) ต้องทำแบบนี้ตลอดไป” (COC ๑.๑)

“ถ้าเงิบปั๊บ จะกลับมาอีกทันที” (COC ๑.๑)

“ถ้าหยุดพวกนี้จะกลับเข้ามา รัฐบาลต้องเข้มแข็ง” (COB ๑.๒)

“การปราบควรต่อเนื่องตลอดไป ไม่ควรจำกัดช่วงเวลา อยากให้ป้องกันไม่ให้ลูกหลานคิดยา” (COB ๒.๒)

“ให้ทำให้แข็งกว่านี้อีก เพื่อให้หมดไป และทำอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง” (COC ๕.๓)

๒) ควรจัดงบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นด้วย ปรากฏว่าผู้ที่เกี่ยวข้องในโครงการนี้หลายรายในทุกระดับของการปฏิบัติการล้วนแต่กล่าวว่า ยังขาดแคลนงบประมาณสนับสนุน ทำให้ผลการดำเนินงานไม่สมบูรณ์อย่างที่หวังและมีผลต่อขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานอีกด้วย ดังคำกล่าวของผู้ประสาน ฯ ในชุมชนที่ระดับระดับปานกลางรายหนึ่ง ดังนี้

“ไม่มีการสนับสนุนด้านงบประมาณ ทำงานหนักช่วงกลางคืนดีหนึ่งดี
สอง ไม่มีสิ่งตอบแทน ไม่มีเวลาประชุม เพราะต้องทำมาหากิน” (COB)

๓) ควรให้ความคุ้มครอง ผลประโยชน์และความปลอดภัยแก่
ผู้ปฏิบัติงาน ข้อมูลจากผู้ประสานฯ ที่ยกมาแล้วข้างต้นก็แสดงถึงความกังวลของ
ผู้ปฏิบัติงานตามโครงการนี้ เพราะทำให้เขาต้องสละเวลาในการทำมาหากิน

๔) ให้นำหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมมือกันมากขึ้น ดัง
ข้อมูลจากครู ข. คนหนึ่งที่ว่า

“ทุกคนไม่ว่าเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าบ้านต้องเข้ามาร่วมมือกัน ยอมรับความ
จริง อย่าปกป้องกันเอง พ่อแม่ต้องดูแลลูกพาไปปรึกษาอย่าปกปิด” (TSC ๒.๑)

๕) ควรแก้กฎหมายเกี่ยวกับบทลงโทษผู้ค้า ผู้ขายให้รุนแรงและชัดเจน
ยิ่งขึ้น รวมทั้งการปฏิบัติตามกฎหมายด้วย ดังคำกล่าวของนายอำเภอท่านหนึ่งในการ
สัมภาษณ์แบบเจาะลึก ในพื้นที่ระบารุนแรง ดังนี้

“บางคนจับแล้วไม่ถึงเดือนก็ออกมาแล้ว ให้กฎหมายมีความชัดเจนมาก
ยิ่งขึ้น ผู้ที่ติดคุกต้องเด็ดขาดไปเลย เหมือนมาเลย์” (SHA)

๔.๖ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการสนับสนุนการปฏิบัติงานในพื้นที่ให้เกิดความยั่งยืนของโครงการ

การที่จะทำให้มีการปฏิบัติงานตามโครงการนี้ให้เกิดผลอย่างยั่งยืนนั้น ย่อมจะเกี่ยวข้องกับบทบาทของภาคส่วนต่าง ๆ ในลักษณะที่ต้องส่งเสริมและประสานกัน อย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ

๑. รัฐควรจัดให้มีโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง จริงจัง โดยมีนโยบายที่ชัดเจน มีการจัดงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ

๒. รัฐ ชุมชน และหรือองค์กรเอกชนรวมทั้งธุรกิจ ควรร่วมกันจัดหาทรัพยากร จัดหาสถานที่ เพื่อการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ฐานกีฬา เป็นต้น เพื่อการออกกำลังกายอย่างเพียงพอ

๓. ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อปลูกจิตสำนึกในการด้านยาเสพติด ให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนและมั่นคง ซึ่งต้องร่วมกันดำเนินการทั้งโดยภาครัฐและเอกชน

๔. หน่วยงานราชการต่าง ๆ รวมทั้งตำรวจในท้องที่จะต้องสอดส่องตรวจตรา ดูแลพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง โดยจัดให้มีอาสาสมัครและแนวร่วมช่วยกันดูแลตลอดเวลา

๕. ควรจัดให้มีมาตรการด้านการศึกษาอบรม ที่มีลักษณะบูรณาการ ทั้งด้านยาเสพติดโดยตรงและด้านอื่น ๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ การมีงานทำและอาชีพตลอดจนส่งเสริมให้ชุมชนได้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

๖. ประชาชนควรได้รวมพลังกันในลักษณะต่าง ๆ ให้สามารถดูแล ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดได้ด้วยตนเอง โดยการจัดระบบหรือองค์กร ชุมชนขึ้นมาในลักษณะเป็นเครือข่าย

๗. ควรส่งเสริมให้มีการนำหลักปฏิบัติในทางศาสนามาใช้ให้เกิดผล บุคลากรในใจทุกศาสนาควรได้ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติงานเผยแพร่ธรรมะเชิงรุกให้สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาสังคมต่าง ๆ ได้ อย่างแท้จริง

๘. เป็นที่สังเกตว่า ในสังคมมุสลิม แม้ในบางชุมชนจะสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดได้ โดยใช้หลักการทางศาสนา แต่ในบางชุมชนกลับมีปัญหาทั้งการค้ำและการเสพติดค่อนข้างรุนแรง รัฐบาลจะต้องทำการวิเคราะห์วิจัยสาเหตุของปรากฏการณ์นี้ และดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน

๕. ในชุมชนเมือง เช่น ในพื้นที่จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นแหล่งรวมของสถานศึกษามีหอพัก และสถานศึกษาจำนวนมาก อีกทั้งมีแหล่งท่องเที่ยวชายทะเล ที่มีบริเวณกว้าง ทำให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นไปได้ง่าย บทบาทของผู้ประสานพลังแผ่นดินย่อมจะต้องเข้มข้นและแตกต่างจากที่อื่น ที่รัฐบาลควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ

๑๐. โดยที่พื้นที่จังหวัดสงขลา เป็นแหล่งประมงทางทะเลที่สำคัญ และมีท่าเรือหลายแห่ง จึงเป็นแหล่งชุมนุมของแรงงานต่างชาติ โดยเฉพาะแรงงานประมง ซึ่งย่อมง่ายต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด ทำให้การค้าและการเสพเป็นไปได้โดยง่าย แต่การติดตามดูแลในระหว่างที่อยู่ในทะเลให้ทั่วถึงย่อมเป็นไปได้ยาก จึงเป็นงานที่ท้าทายของผู้ประสานพลังแผ่นดินในการเอาชนะยาเสพติด ที่รัฐบาลควรทุ่มเททรัพยากรสนับสนุน ให้เป็นพิเศษ

